

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности
Служба Повереника
Сектор за жалбе и извршења –
приступ информацијама

Тел: +381 (0) 11 3408 900
Факс: +381 (0) 11 3343-379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

Број: 071-01-352/2021-03

Датум: 24.02.2022. године

ТРАНСПАРЕНТНОСТ СРБИЈА

Београд
Палмотићева 31

У прилогу се доставља решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 071-01-352/2021-03 од 24.02.2022. године, донето на основу чл. 23. и 24. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС" бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

С поштовањем,

ПОМОЋНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА

Славољупка Павловић

Број: 071-01-352/2021-03

Датум: 24.02.2022. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у поступку по жалби коју је изјавило удружење Транспарентност Србија из Београда, Палмотићева 31, против решења Министарства финансија РС, Пореске управе у Београду број: 037-02-00034/2021-1000 од 02.02.2021. године, на основу члана 23. и члана 24. став 4, члана 35. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС" бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) и члана 30. Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ 105/2021), као и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 18/16 и 95/2018 – аутентично тумачење), доноси

РЕШЕЊЕ

I Поништава се решење Министарства финансија РС, Пореске управе у Београду број: 037-02-00034/2021-1000 од 02.02.2021. године.

II Налаже се Министарству финансија РС, Пореској управи у Београду да без одлагања, а најкасније у року од седам дана од дана пријема овог решења, обавести удружење Транспарентност Србија из Београда, Палмотићева 31, да ли поседује тражене информације односно документе у којима су исте садржане из којих се може сазнати, и то:

1. број грађана Републике Србије који подлеже обавези подношења пореске пријаве са обрачунатим порезом по основу зараде остварене пружањем услуга и рада на интернету тзв. „радника на интернету“, и то за период од 01.01.2015. године до 19.01.2021. године, за сваку годину појединачно;

2. број грађана Републике Србије од укупног из тачке 1. диспозитива овог решења који подлеже обавези подношења пореска пријаве са обрачунатим порезом по основу зараде остварене из иностранства за пружање услуга и рада на интернету тзв. „радника на интернету“, и то за период од 01.01.2015. године до 19.01.2021. године, за сваку годину појединачно;

3. број контрола наплате пореза од грађана из тачке 1. диспозитива овог решења које је Пореска управа извршила и то за период од 01.01.2015. године до 19.01.2021. године, за сваку годину појединачно;

4. број контрола наплате пореза од грађана из тачке 2. диспозитива овог решења које је Пореска управа извршила и то за период од 01.01.2015. године до 19.01.2021. године, за сваку годину појединачно;

5. број грађана којима је Пореска управа у пореској контроли из тачке 3. диспозитива овог решења утврдила неправилности или пропуст у извршавању обавеза;

6. број грађана којима је Пореска управа у пореској контроли из тачке 4. диспозитива овог решења утврдила неправилности или пропуст у извршавању обавеза,

те да му уколико такве документе поседује достави њихове копије и то поштом или електронском поштом на адресу: ts@transparentnost.org.rs, уколико исте поседује у електронском облику, с тим што ће пре достављања заштитити и учинити недоступним податке о личности као што су: имена и презимена свих физичких

лица, осим службених, адресни подаци, лични матични број грађана, број банковног рачуна и сл., као и сваки податак на основу ког би идентитет физичких лица могао бити одређен или одредив, уколико су садржани у тим документима и исте учинити недоступним.

III О извршењу решења из става II диспозитива, Министарство финансија РС, Пореска управе у Београду ће обавестити Повереника у року од 10 дана од пријема овог решења.

Образложење

Решењем првостепеног органа, Министарства финансија РС, Пореске управе у Београду број: 037-02-0034/2021-1000 од 02.02.2021. године, одбијен је захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја тражиоца информације организације Транспарентност Србија.

Против наведеног решења удружење Транспарентност Србија из Београда, је дана 02.02.2021. године изјавило жалбу Поверенику, наводећи разлоге због којих сматра да је решење неправилно донето, да га треба поништити и омогућити му приступ траженим информацијама.

Поступајући по жалби Повереник је дана 08.02.2021. године исту доставио на изјашњење Министарству финансија РС, Пореској управи у Београду, као првостепеном органу у овој управној ствар и затражио достављање копија захтева за приступ информацијама од јавног значаја и ожалбеног решења којим је тај захтев одбијен.

У одговору на жалбу од 11.02.2021. године, првостепени орган је остао при наводима из образложења ожалбеног решења и у прилогу доставио копију захтева тражиоца и ожалбеног решења.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац поднео првостепеном органу захтев за приступ информацијама од јавног значаја од 19.01.2021. године, којим је затражио информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења.

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, а у вези члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Цитирајући одредбе члана 7. став 1, 2, 3, 5 и 6. тачке 1. и 8. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, као и члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, првостепени орган је, између осталог, навео: да су службена лица и сва друга лица која учествују у пореском поступку дужна да, као тајни податак, чувају сваки документ, информацију, податак или другу чињеницу о пореском обвезнику до које су дошла у пореском, прекршајном или судском поступку; да повреда тајног податка угрожава интерес пореских обвезника и јавни интерес Републике Србије, који претежу над интересом за приступ информацијама од јавног значаја које представљају тајни податак, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене овим законом; да су тајни податак дужна да чувају сва службена лица и друга лица која учествују у пореском, прекршајном, предистражном и судском поступку, а да је ставом 5. прописано да је обавеза чувања тајног податка повређена ако се документи, чињенице, односно подаци неовлашћено користе или објаве; да обавеза чувања тајног податка није повређена радњом са којом се порески обвезник писмено сагласи, при чему тражилац информација није приложио такву сагласност; да обавеза чувања тајног податка није повређена ако се

одређени документ, чињеница, односно податак у вези са постојањем пореског дуга, пружају у складу са одредбама посебног закона, осим уколико пружање документа, чињеница, односно података по свом обиму представља велике трошкове, односно захтева прекомерно ангажовање запослених у Пореској управи, што порески орган опредељује у сваком конкретном случају; да неовлашћено коришћење или објављивање докумената, информација података и других чињеница до којих долази Пореска управа у пореском поступку угрожава и интересе пореског обвезника и јавни интерес; да с обзиром на околности да наведени Закон захтева од пореског обвезника да подношењем пореске пријаве или на други начин Пореској управи достави потпуне и тачне податке о свом пословању, својим приходима и имовини како би се на основу њих утврдила пореска обавеза, то би неовлашћено коришћење или објављивање могло да нанесе штету и да угрози његове различите интересе; да се важност коју је законодавац придао искључивању могућности неовлашћеног коришћења и објављивања докумената, информација и других података или чињеница до којих се долази у пореском, прекршајном или судском поступку поводом конкретне порескоправне ситуације, чиме се угрожава како интерес пореског обвезника, тако и јавни интерес Републике, огледа и у постојању кривичног дела неовлашћеног откривања сазнања из судског, прекршајног, управног или другог законом прописаног поступка, при чему је запређена новчана казна или казна затвора од једне године (члан 337. Кривичног законика Републике Србије); да обавеза чувања тајног податка представља право пореског обвезника из чл. 24. ст. 1. тач. 4. ЗПППА, којим је прописано да порески обвезник има право да се подаци прикупљени о њему од стране Пореске управе чувају као тајни податак и користе на начин уређен чланом 7. ЗПППА; да порески обвезник чије је право на чување тајног податка из члана 7. ЗПППА повређено има право на судску заштиту, а ако суд утврди да је поменуто право повређено, пореском обвезнику припада право на накнаду претрпљене штете и судских трошкова.

Чланом 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да ли му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону, док је ставом 2. истог члана Закона прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Чланом 9. тачка 5. наведеног Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама.

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган

када је одбио наведени захтев позивајући се на одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 7. Закона о пореском поступку и пореској администрацији. Да би првостепени орган у конкретном случају ускратио приступ траженим информацијама, из разлога тајности података на које се позвао у образложењу ожалбеног решења, обавезан је да у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, докаже да је оправдано да то учини ради заштите претежнијих интереса, односно да су у конкретном случају испуњена два услова и то: први, да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, и други да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Првостепени орган је био дужан да докаже да се, у конкретном случају, ради о документу који садржи податке који су означени одређеним степеном тајности („државна тајна“, „строго поверљиво“, „поверљиво“ и „интерно“) на начин прописан одредбама Закона о тајности података („Сл. гласник РС“ 104/09) и подзаконских аката донетих на основу наведеног закона: Уредбе о начину и поступку означавања тајности података, односно докумената („Сл. гласник РС“ 8/11), Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „државна тајна“ и „строго поверљиво“ („Сл. гласник РС“ 46/13) и Уредбе о ближим критеријумима за одређивање степена тајности „поверљиво“ и „интерно“ у органима јавне власти („Сл. гласник РС“ 79/14). Такође, првостепени орган је био дужан и да наведе које би то тешке правне или друге последице могле реално наступити одавањем тражених информација и под којим околностима, као и који би законом заштићени интереси тиме били повређени, те да о томе пружи доказе, што у конкретном случају, није учинио, а Повереник не налази да су тражене информације таквог карактера да би морале бити искључене слободног приступа на основу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово посебно јер се тражене информације односе на статистичке податке и у вези су са пореским пријавама, обрачунатим порезом по основу зараде пружањем услуге на интернету и наплате пореза, па стога исте као информације које говоре о раду органа власти треба да буду доступне јавности, с обзиром да у конкретном случају постоји претежнији интерес јавности и жалиоца да зна да ли је пореска управа извршила потребне провере из своје надлежности.

Навод првостепеног органа да је законодавац искључио могућност неовлашћеног коришћења и објављивања докумената, информација и других података или чињеница до којих се долази у пореском, прекршајном или судском поступку поводом конкретне порескоправне ситуације, чиме се угрожава како интерес пореског обвезника, тако и јавни интерес, и да је овакав став у складу са чланом 337. Кривичног законика Републике Србије који предвиђа постојање кривичног дела, не може се прихватити, из разлога што је одредбом члана 7. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/2002..., 15/2016 и 108/2016) прописано да је обавеза чувања тајног податка повређена ако се тај податак неовлашћено користи или објави, а када орган власти информацију од јавног значаја чини доступном у складу и на основу закона о доступности информацијама, не ради се о неовлашћеном објављивању информација. Поред тога, одредбом става 6. тачка 8. истог члана прописано је, између осталог, да обавеза чувања тајног податка није повређена ако се одређени документ, чињеница, односно податак у вези са постојањем пореског дуга, пружају у складу са одредбама посебног закона.

Ни навод првостепеног органа да обавеза чувања тајног податка није повређена радњом са којом се порески обвезник писмено сагласи, а тражилац информација није приложио такву сагласност пореских обвезника на које се тражене информације односе, није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово стога што се разлози за искључење, односно ограничење права на приступ информацијама од јавног значаја чине са аспекта Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а по том Закону поменута сагласност у конкретном случају није потребна да би се тражене информације учиниле доступним жалиоцу, односно јавности.

На основу изложеног, а како не постоје разлози за искључење права на приступ информацијама који су предвиђени овим Законом, Повереник је поступајући по жалби, на основу чл. 23. и чл. 24. ст. 1. и 4. Закона о слободном („Сл. гласник РС“ бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009 и 36/2010), који закон се примењује на основу одредбе чл. 30. Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ 105/2021), којим је прописано да ће се поступци за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја започети пре почетка примене овог закона, окончати по одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010) и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива овог решења, нашавши да је жалба основана, односно да је неспорно право жалиоца да му се тражене информације учине доступним у складу са чланом 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, на начин како је то наложено у ставу II диспозитива овог решења, што је у складу са одредбом члана 12. Закона којом је предвиђена могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући увид, јер би се омогућавањем приступа тим информацијама повредило право на приватност и заштиту података о личности, лица на које се исте односе.

Министарство финансија РС, Пореска управа у Београду је у обавези да о извршењу решења из става II диспозитива обавести Повереника у складу са чланом 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Против овог решења није допуштена жалба већ се, у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема решења. Такса на тужбу износи 390,00 динара.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПОВЕРЕНИК
Милан Мариновић

Решење доставити:

1. Министарству финансија РС, Пореској управи, Београд, Саве Машковића 3-5
2. Транспарентност Србија, Београд, Палмотићева 31
3. Писарници